

דרך אנב

חיונו גדול מצא ה. זיידמאן, כסופרי אנגדת ישראל, לצדקת פרישד'ה והתברלצ'תה של מפלגתו והוא פו'ת ת את דברי השמחה שלו בדברים כאלו: "ובכן, לא שנינו כל כך, כפי שביקשו לשדל בנו". וחיונו הגדול מה? "אפילו המזרחי — נעשה מהפכני מאד. האם המהפכנות באה לפי שהקונגרס "עבר לסדר היום" על הדרישות הדתיות של המזרחי (ואם כן על שום מה נעשה מרדן רק עתה?) או שהטעם הוא, כפי שמגלים אנשי השמאל, שפרבשטיין הוצא מתוך ההנהלה, ואילו ויתרו היה המזרחי מתעלם מן הדרישות הדתיות — אין אנו רוצים להעמיד חקר — — עתה עור מרד המזרחי על פרשת דרכים. לא יד כל עוד לפסוח על שתי הסעיפים. לכאן או לכאן. אמת שאין זה מן הנמנעות, כי המנהיגים המאומנים במעשי-פשדה וגמישות, יספגו גם עתה את סטירת-הלחי ואת ההשפלה — וישתדלו למצוא איוה "מוצא", חתיכה של פשרה — — אך אם זו היתה המיכה או אחרת, לא תשוב הדבר. עינדה היא, שהמזרחי עשה את הנסיון לפרוק את עול הזרים. האם יקום בו העוז להפטר לחלוטין — — אף על פי כן לא שנינו" (ידישע טגבלאט", גל' 21).

מתוך הדברים אנו למדים, שאפילו אנשי אנגדת ישראל היתה להם לפעמים שעת קטנה של מוסרי-כליות על דרכם. כורת, כזית, כפירור. עתה באה החלטת-החרם של המזרחי ועקרה את השארית האחרונה הזו. מכאן השמחה, מכאן הרגשת-הקלות. בנקודה זו נפטרנו ממצפונם.

והמזרחי שחרמו עתה מחזק את האגודאים בדרכם ועוקר שארית מצפון נט מרבר, כידוע, בשם התפקיד ההיסטורי לכבוש את המוני-החרדים לציונות והסתדרותה.